

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การเลี้ยงดูบุตรตามแนวทางพระพุทธศาสนา

ผู้วิจัย : นางสาวสุวรรณี เจริญธรรณต์

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระสุธีธรรมานวัตร (เพียบ สิริวัฒโน), ผศ.ดร., ป.ธ. ๙, M.A., Ph.D.

วันสำเร็จการศึกษา : ๘ เมษายน ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเลี้ยงดูบุตรตามแนวทางพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่บุตรในสังคมไทยปัจจุบัน ๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ใช้ในการอบรมสั่งสอนบุตร ๓) เพื่อศึกษาวิธีประยุกต์หลักธรรมมาใช้ในการอบรมสั่งสอนบุตร

ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความเจริญอย่างรวดเร็ว พัฒนาการของระบบดิจิทัลได้ส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป เทคโนโลยีเข้ามาเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิต ตลอดจนนโยบายของรัฐที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดหย่อน ส่งผลกระทบต่อเยาวชน โดยเฉพาะบุตร นำไปสู่ประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ มากมาย โดยเฉพาะประเด็น “การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น” ได้กลายมาเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการป้องกันปัญหานี้ การนำหลักธรรมการพัฒนาตนเองตามแนวทางพระพุทธศาสนา ผ่านบทบาทหน้าที่ของมารดา ในฐานะแบบอย่างที่ดีของบุตร เป็นครูคนแรกที่เป็นผู้จุดประกายการเรียนรู้ ฝึกฝนให้รู้จักคิดพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่บุตรต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยนับตั้งแต่เยาว์วัย โดยการบูรณาการเข้าในชีวิตประจำวัน

หลักไตรสิกขาเป็นระบบการศึกษาของพระพุทธศาสนาที่มุ่งพัฒนาพร้อมกันไปทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความประพฤติ (ศีล) ด้านจิตใจ (สมาธิ) และด้านปัญญา เป็นข้อปฏิบัติที่เป็นหลักที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตได้ เพื่อความดับทุกข์ นำไปสู่ความสุขและอิสรภาพอย่างแท้จริง ในขั้นสูงสุดคือการบรรลุหรือเข้าถึงจุดหมายสูงสุดคือ พระนิพพาน หรือความหลุดพ้น ถือว่าเป็นระบบการปฏิบัติธรรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในด้านความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และการทำให้ชีวิตอยู่ได้อย่างดีและมีความสุข มุ่งให้เห็นลำดับกระบวนการปฏิบัติหรือใช้งานจริง หลักธรรมทั้งหมดที่พระพุทธเจ้าทรงสอนตลอดชีวิตล้วนรวมลงในไตรสิกขา

ศีลมีสาระสำคัญอยู่ที่เจตนา สมาธิ ในขั้นตอนการดำเนินชีวิตท่านเน้นความสำคัญของสติ ในฐานะอุปมาพารมม ส่วนปัญญา ในเบื้องต้นต้องประกอบด้วยสัมมาทิฐิ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา โดยอาศัยปัจจัยสร้างเสริม ๒ อย่าง คือ ปรโตโฆสะ จากแหล่งที่ดีทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ

ไตรสิกขาจึงเป็นระบบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ทั้งจากภายนอกและภายใน ที่ใช้ฝึกคนในฐานะมนุษย์ผู้หนึ่ง ที่อยู่ในสังคม เป็นสมาชิกของสังคมให้พัฒนาการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ผลที่ได้จากการฝึกปฏิบัติคือพฤติกรรมการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา ที่เป็นผลของการพัฒนาตนในการดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา รู้จักประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น และประโยชน์สังคม ไม่เป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหา ที่สำคัญเป็นชีวิตที่ดีงาม และถูกต้อง

การพัฒนาครอบครัว อาศัยหลักทศ ๖ ซึ่งแสดงหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อกัน หลักคหบดีสุข เพื่อความอยู่ดีมีสุข หลักขรวาสธรรมเพื่อการครองชีวิตร่วมกันของสามีภรรยา

การอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากต้องมีศีล ๕ แล้ว หลักพรหมวิหาร และสังคหัตถ์ช่วยยึดเหนี่ยวให้อยู่ร่วมกันด้วยดี สำหรับบุคคลเมื่อมุ่งหวังผลสำเร็จในชีวิต พึงเตรียมความพร้อมตามหลักจักร ๔ แล้วมุ่งปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท เมื่อพัฒนาชีวิตให้ถึงจุดหมายได้ประโยชน์ทั้ง ๓ ชั้นคือ ประโยชน์ปัจจุบัน ประโยชน์เบื้องหน้า และประโยชน์อย่างยิ่ง และพึงปฏิบัติให้สำเร็จครบ ๓ ด้าน คือ ประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น และประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

Thesis Title : Buddhist Way of Parenting a Daughter

Researcher : Miss Suwannee Charoenthurayont

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phra Suthithammanuwat, Assist. Prof., Pali IX., M.A. (Pali & Sanskrit), Ph.D. (Pali)

Date of Graduation : April 8, 2016

Abstract

This thesis is of 3 objectives, namely:- 1. to study the problems arising to daughters in Thailand today 2. to study the Buddhist principles for teaching a daughter and 3. to study how to apply these principles to parent a daughter.

From the research, it is found that the changes caused by rapid development i.e. the integrated services digital network (ISDN) has caused the changes to the ways of living. The technology has turned into the basic necessity in life. The change of Government's policy has affected on the adolescent especially the daughters. It leads to many major issues especially "Adolescents' Pregnancy" which has become the national big issue.

The family plays a very important role in preventing the problems. Implementing the principles of Buddhist self-development method through the mother's roles, as an ideal and the first teacher who inspires the daughter's learning experiences. By considering everything which she has been involved with, since her early childhood. She, then, integrates with these experiences into her daily life.

The Threefold Training is a Buddhist Educational System that aims simultaneously to all three aspects which are the training in higher morality, in higher concentration, and in higher wisdom. This training is a principle used to solve the problems in life for the cessation of sufferings, the fact of which leads to the joy and the true freedom. The ultimate goal is to attain Nibbāna or the enlightenment. It is

considered as a complete Dhamma practice that reflects the intentions to live well and to be happy in relating to the surroundings. The Threefold Training includes all the Buddha's teachings, and performs its true practical use in the procedure.

The essence of morality (Sīla) is the intention. The concentration is the consciousness in everyday life as Appamāda (diligence), and the wisdom which primarily consists of Sammādiṭṭhi (right understanding). According to the Buddhist tenets, there are 2 strengthening factors:- Paratoghosa from a good source acting as a true friend and Yonisomanasikāra.

So, this is a practical training paying attention to the relation of both internal and external factors. It is assigned to develop the people in the societies to live in equilibrium.

The result of this training is the entire physical, and verbal expression which reflects one's training of oneself to the mindfulness and the wisdom way of life. Besides, knowing the welfare of one's own, others, and both, one will not cause any problem to arise. The most important thing is that one achieves a life of virtue and righteousness.

For family development, there should be more principles which are 6 Disās showing the duties towards one another, the house-life happiness for householder's well-being, and the virtues for a good household life to conduct the husband-wife relationship.

Beside the five precepts, the Brahmavihāra and Saṅgahavatthu allow the virtuous cohabitation to arise in the societies. One who aims to the successful life should prepare oneself according to 4 Cakkas and the practising Iddhipāda. The goal of developing one's life is of 3 benefits:- 1. the present benefit, 2. the future benefit and 3. the greatest benefit, and should be realized on all three fronts:- 1. one's own benefit 2. other people's benefit and 3. benefit to both parties.